

ДРАМА ШКОЛСКИХ БИБЛИОТЕКАРА

Татјана Ћурић, школски библиотекар
ОШ „Васа Пелагић“, Падеж
и-мејл: tatjanaizorandjuric@gmail.com

Сажетак: Писмо колегинице Татјане Ћурић настало је као реакција на нови Правилник о финансирању образовно-васпитних установа, а доноси виђење насталог проблема очима школског библиотекара, који се труди да децу врати читању, сензибилитетом писца који прескаче препоне савремених медијума у жељи да деца читају књиге, а не приказе, и повређеношћу просветног радника коме не признају труд и залагање као осталим колегама.

Кључне речи: читање, деца, библиотеке, уштеда

Као што се све, у данашње време, одвија убрзано, тако нам и деца убрзано одрастају, често усамљена пред привидом електронске шара-лаже. Пред налетом нових, моћних и занимљивих средстава комуникације, друштвених мрежа, игрица...постоји опасност да књига код ученика постане „оно што се мора“. Мора да се прочита домаћа лектира, још ако на интернету постоји препричан и анализиран текст, сажвакан и окруњен – то мораће је мање болно!

Чак и ако читају, деца траже мање обимно, уз то динамично књижевно дело, да би им задржало пажњу, а да их не замори. Због тога је потребно наћи праву меру за све. Наћи баланс између књиге и осталих изазова, тако да једни не искључују друге, већ да се допуњују и омогућавају деци потпунији развој.

Савремени писци за децу су зато пред великим изазовом. Нарочито писци романа за децу, јер садржина мора бити довољно занимљива, да би превазишла оптерећеност формом. Догађаји треба да се смењују брзо, описи не смеју бити статични и замарајући. Поглавља, попут нивоа у игрици, треба да буду градијски поређана...

Пред великим знаком питања се налазе и учитељи и наставници књижевности и језика који у (не)флексибилан наставни План и програм треба да „удену“ понеко дело савремене литературе, али од много нових књига, питање је шта изабрати и деци препоручити... Слична и тежа питања, а због тога и сложенија разматрања треба да се отворе и на вишем нивоу, код стручњака који креирају наставни План и програм.... Најзад, коначно питање је – кога најпре консултовати како бисмо помирили актуелне дечје прохтеве и књигу?

С обзиром на то да школски библиотекари раде непосредно са децом у школској библиотеци, најпре имају увида у то колико и шта деца воле да читају. Сигурна сам да је стање слично у свим школским библиотекама, било да су мање или књигама богатије, основношколске или средњошколске, било да су сеоске или градске. Мали број старијих ученика основне школе (осми разред) дође у библиотеку са жељом да позајми књигу која није обавезна лектира. Чак и за израду семинарских радова, радије преузимају непроверене информације са Интернета, него што консултују стручну литературу. Зато је посао школског библиотекара да пронађе пут од књиге до дечјег срца.

Некој деци је потребна само мања мотивација да би прочитала књигу, у виду краћег препричавања садржаја, читања одломака... Другу децу треба убедити да је читање „тренинг мозга“, као што је спорт тренинг тела. За неку трећу групу потребан је боље планиран приступ, али, углавном, деци треба индивидуално прићи, са аргументима који на свако посебно дете посебно и делују...

Вероватно, као и остали школски библиотекари, који воле и поштују свој посао, радим све што ми падне на памет и сваке године другачије, само да бих остварила мисију коју захтева наше звање. Мој План и програм се сваке школске године мења, допуњује. Често на часовима Библиотекарске секције проналазим на Јутјубу снимке познатих глумаца који говоре стихове песама познатих наших песника. Упознајем их са композицијама насталим на основу поезије познатих писаца. Два пута у току школске године (у октобру и априлу) идемо на излет и тако пратимо дешавања у градским установама културе... Често доносим у школску библиотеку савременије наслове из своје кућне библиотеке. Понекад су то књиге које они желе да читају, често оно што ја сматрам да би им било корисно и занимљиво. И, то је, заиста, успешно. Ученицима импонује да прочитају оно што је мој лични избор, да буду први који ће ту књигу прочитати, тако се јављају и теме за разговор које су само „наше“.

Од ове школске године у мојој библиотеци прорадио је „Ђачки биоскоп у библиотеци“ – пуштам ученицима најзанимљивије делове екранизованих романа за децу. Оно што не одгледамо у школи они доврше код куће. Проналазимо различите верзије филмова, засноване на једном истом књижевном делу, из ранијег периода и савремене филмове богате компјутерском анимацијом... Након тога развијамо дискусију, упоређујући филм и роман – колико је филм веран радњи књиге, да ли су ликови добро обрађени, да ли су ученици тако замишљали ликове и радњу... Упоређујемо и старе филмове са савременим остварењима и увиђамо сличности и разлике.

Важно је да ученици најпре прочитају књигу. Најбитније од свега је навести ученике на закључак да је њихова машта најважнија, машта мора имати слободу да се сама развија и шири, а у томе може да им помогне само књига. Филм ће им наметнути своје слике и свој поглед на књижевно дело, умањиће им креативност и слободу да сами изграде свој свет маште.

Оваквим начином рада ученицима се пружа ширина, даје им се „жива реч“ и разговор, нешто што им недостаје и у школи на редовним часовима, али и кући због презапослености родитеља. На овај начин деца необавезно усвајају корисне информације, проширују видике, обогаћују речник...

И онда је неком „паметном“ пало на памет да се велика уштеда у српском буџету може догодити ако се обезглаве школски библиотекари! Шта ће нама толике школске библиотеке? Шта ће нам простор где се планирају, припремају и реализују скоро све културне активности, где се тражи литература за семинарске радове, где деца добијају најкорисније информације из живота и за живот, где проводе време док чекају школски аутобус након наставе, где се одвија већина ваннаставних активности...

Шта ради школски библиотекар, осим што анимира ученике да створе навику читања, да се сналазе у претрагама за жељеном информацијом, да им библиотека буде драго и корисно место за провођење слободног времена, да им пружи оно што није обавезно и оно што се не оцењује, а веома је важно за живот, да организује трибине, културна дешавања у школи, да... Па, шта је то, и још понека ситница што му стоји у годишњем Плану и програму?

Од једног *Петничара* то нисам очекивала. Познат ми је систем рада младих истраживача у *Петници*, позната њихова необузdana жеља да открију, истраже, унапреде... И није ми јасно, како је то политика успела да победи дух истраживача?

Залажући се за идеју да школски библиотекари буду жртвена јагњад, преко којих ће се решити неки проблеми вишка радника у просвети, ово друштво ставља себе у позицију да сече грану на којој седи. Нема нас толико много да бисмо задовољили потребу решавања технолошких вишкова у просвети. Али, има нас довољно да задовољимо потребу Министарства просвете за масовним гашењем малих сеоских школа.

И, није ми жао књига. Преживела је књига свакакве голготе, преживеће и ову. Чекаће стрпљиво, прашњава, боља времена.

Жао ми деце. Деца не могу да чекају. Она порасту у људе које не стресира нула поена на завршном испиту. Са нулом поена на животном испиту.

